



JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Dato: 5. december 2007  
Kontor: Statsretskontoret  
Sagsnr.: 2006-750-0155  
Dok.: AFO40267

**Spørgsmål nr. 3 af 5. december 2007 fra Folketingets Europaudvalg  
(Alm. del):**

”Vil ministeren redegøre for hvorvidt grundlovens § 42, hvorefter en tredjedel af Folketingets medlemmer kan begære folkeafstemning om et af Folketinget vedtaget lovforslag, kan anvendes ved ratifikation af Lissabontraktaten, og i benægtende fald begrunde dette nærmere.”

**Svar:**

Grundlovens almindelige regler om afholdelse af folkeafstemninger er fastsat i grundlovens § 42, der har følgende ordlyd:

”§ 42. Når et lovforslag er vedtaget af folkettingen, kan en tredjedel af folkettingens medlemmer indenfor en frist af tre søgnedage fra forslaget endelige vedtagelse overfor formanden begære folkeafstemning om lovforslaget. Begæringen skal være skriftlig og underskrevet af de deltagende medlemmer.

*Stk. 2. (...)*

*Stk. 3. (...)*

*Stk. 4. (...)*

*Stk. 5.* Ved folkeafstemningen stemmes for og mod lovforslaget. Til lovforslagets bortfald kræves, at et flertal af de i afstemningen deltagende folketingsvælgere, dog mindst 30 procent af samtlige stemmeberettigede, har stemt mod lovforslaget.

*Stk. 6.* Forslag til finanslove, tillægsbevillingslove, midlertidige bevillingslove, statslånslove, normeringslove, lønnings- og pensionslove, love om meddelelse af indfødsret, love om ekspropriation, love om direkte og indirekte skatter samt love til gennemførelse af bestående traktatmæssige forpligtelser kan ikke undergives folkeafstemning. Det samme gælder forslag til de i §§ 8, 9, 10 og 11 om-

Slotsholmsgade 10  
1216 København K.

Telefon 7226 8400  
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk  
jm@jm.dk

handlede love såvel som de i § 19 nævnte beslutninger, der måtte være i lovs form, medmindre det for disse sidste ved særlig lov bestemmes, at sådan afstemning skal finde sted. For grundlovsændringer gælder reglerne i § 88.

*Stk. 7. (...)*

*Stk. 8. (...)*”

Bestemmelsen i § 42 har som udgangspunkt karakter af en bestemmelse om beskyttelse af et mindretal i Folketinget. Som det fremgår, indebærer § 42, stk. 1, således, at en tredjedel af Folketingets medlemmer inden for en frist af tre hverdage fra et lovforslags endelige vedtagelse kan begære folkeafstemning om lovforslaget.

Adgangen for et mindretal til at begære folkeafstemning gælder imidlertid ikke i forhold til et folketingssamtykke efter § 19, som er meddelt i lovs form. Det følger således af § 42, stk. 6, 2. pkt., at en lov, som i henhold til § 19 indeholder et folketingsamtykke (til at tilslutte sig en traktat), kun kan undergives folkeafstemning, hvis et flertal i Folketinget vedtager en særlig lov om, at en sådan afstemning skal finde sted.

Grundlovens § 42 giver således ikke mulighed for, at en tredjedel af Folketingets medlemmer kan kræve folkeafstemning om Danmarks tilslutning til Lissabon-Traktaten.